

Vattenfall AB

Staff Function Communications
Public & Regulatory Affairs Sweden
169 92 Stockholm

Regeringskansliet

m.remissvar@regeringskansliet.se
christoffer.sheats@regeringskansliet.se

Datum:
2020-10-22

Kontakt: Tobias Lundqvist Saleh
E-mail: tobias.lundqvistsaleh@vattenfall.com

Telefon: 076-7697336

Diarienummer: M2020/01052/R**Remissvar avseende Förordning om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor**

Vattenfall är ett ledande europeiskt energiföretag som i mer än 100 år elektrifierat industrier, levererat energi till människors hem och moderniserat vårt sätt att leva genom innovation och samarbete. Vi vill nu göra det möjligt att leva fossilfritt inom en generation. Därför driver vi omställningen till ett hållbart energisystem genom satsningar på förnybar produktion och klimatsmarta energilösningar för våra kunder. Vattenfall ägs av svenska staten.

Vattenfall har erbjudits möjlighet att lämna kommentarer på den promemoria om uppdaterad förordning om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor. Vattenfall tackar för möjligheten att få lämna synpunkter. Vattenfall har granskat utredningen och vill i detta yttrande lämna följande kommentarer, utan inbördes ordning, på förslaget.

Ikraftträdande

Förordningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2021. Detta datum bedöms vara en utmaning att hålla, inte minst med tanke på den tid som krävs för att tillståndshavarna ska hinna ställa om. Ett ikraftträdande bör tidigast kunna ske den 1 januari 2022. Det är av stor vikt att de nya reglerna träder i kraft i samband med ett årsskifte då ansvarsförsäkringarna löper per kalenderår.

Riksgäldskontoret

I utredningen föreslås att Riksgäldskontoret får till uppgift att besluta om ansvarsförsäkringar, kompletterande säkerheter och tilläggsäkerheter. Vattenfall anser det positivt att dessa uppgifter tilldelas Riksgälden. Myndigheten, som idag ansvarar för finansieringssystemet för kärnavfall, ges då förutsättningar att skapa en helhetsbild av anläggningsinnehavarens ekonomiska åtaganden relaterat till den kärntekniska verksamheten.

Definition av kärnkraftreaktor i drift saknas

I förslaget till ansvarsförordning liksom i ansvarslagens 30 § används begreppet "kärnkraftsreaktor i drift". Det är dock otydligt vad som avses med att en kärnkraftsreaktor är i drift respektive inte är i drift. Det skulle kunna tolkas som att kärnkraftreaktorn är i drift så länge den levererar el till elnätet, men så snart leveransen av el har upphört och anläggningsinnehavare har anmält till Strålsäkerhetsmyndigheten att reaktorn är slutligt avställd, då är reaktorn inte längre i drift enligt ansvarslagen. Det kan jämföras med

definitionen i lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet för begreppet "permanent avstängd kärnkraftsreaktor". En annan möjlig tolkning är att reaktorn är i drift så länge dess kärnbränsle finns kvar på anläggningen, därefter minskar strålsäkerhetsriskerna väsentligt. Vattenfall anser att det behövs ett klargörande av begreppets innebörd, för att kunna avgöra anläggningens status utifrån ansvarslagen och ansvarsförordningen.

Ansvarsförsäkring eller annan ekonomisk säkerhet

I 10 § i förslaget till förordning om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor anges att innehavare av en kärnkraftsreaktor i drift ska ha en ansvarsförsäkring. Detsamma gäller enligt 11 § för den som innehar en kärnteknisk anläggning som inte är en kärnkraftsreaktor i drift. I 30 § lagen (2010:950) om ansvar och ersättning vid radiologisk olycka (ansvarslagen) anges att ansvaret kan täckas med försäkring eller annan ekonomisk säkerhet. Ansvarsförordningen ger således inte anläggningsinnehavaren möjlighet att välja någon annan form av ekonomisk säkerhet än en ansvarsförsäkring. Vattenfall anser att detta är en inskränkning av lagen och vidare att möjlighet bör ges till tillståndshavaren att kunna välja även annan form av ekonomisk säkerhet. Även Pariskonventionen ger stöd åt sådan möjlighet.

Överklagande

I 28 § ansvarsförordningen anges att överklagande ska ske till allmän förvaltningsdomstol. Regeringen har dock ett övergripande helhetsansvar för finansieringssystemet för kärnkraft vilket bygger på politiska avvägningar och en balans mellan olika intressen. Detta synsätt borde även vara applicerbart på ersättningsansvaret vid en radiologisk olycka varför överklagande enligt ansvarsförordningen bör ske till regeringen. Ytterligare ett argument för detta är det ansvar som åligger staten för det fall att anläggningshavaren inte kan betala den ersättning som åligger denne, se 42 § ansvarslagen. Ett möjligt alternativ skulle kunna vara att en viss förvaltningsdomstol särskilt pekats ut för samtliga ärenden kopplat till ansvarsförordningen.

Undantag från ansvarslagen

Vattenfall ställer sig positiv till möjligheten till undantag från ansvarslagen som föreskrivs i 4 §. Det är däremot oklart hur ett sådant ärende initieras. En möjlighet att ansöka om undantag är önskvärd och Vattenfall föreslår att bestämmelsen förtydligas med en beskrivning för sådant förfarande.

Med vänlig hälsning

Vattenfall AB

Cecilia Hellner
Chef Public & Regulatory Affairs Sweden